

Narrativa Una guia de bestioles del camp o una reconciliació amb la vida? Julià Guillamon segueix la senda més intimista per oferir-nos pura literatura

Un entomòleg guillat

ANTÒNIA JUSTÍCIA

Quan arribi l'estiu... La frase, inacabada, engloba un món de possibilitats. Moltes es compliran, d'altres, malauradament no. Els estius de *Les cuques*, de Julià Guillamon (Barcelona, 1962), són mons de possibilitats passades i presents, intensament viscudes, magníficament retratades.

Estius en què, malgrat que no s'acompleixen totes les expectatives, deixen la porta oberta perquè les cuques tornin, deixin la seva empremta, obrin noves possibilitats. És el cicle, és l'esperança.

D'una forma evocadora però sense perdre mai de vista l'humor –si no, vegin la fotografia a què es presta l'autor per il·lustrar aquesta ressenya– Guillamon reprèn aquí la traumàtica experiència que com a família els va tocar viure amb el vessament cerebral de

la Cris, la seva dona, iniciat a *Travessar la riera* (2017). Aquí, però, centrada en els tres últims estius en què la família –pare, mare i fill– no ha pogut sortir a la muntanya, passió que comparteixen. Les cuques arriben anunciant l'estiu, en primera instància com a element central del relat, amb descripcions moltes vegades divertides –“es diu *Oedemera nobilis* (...). Sembla que porta una armadura amb peces de talles diferents, amb un acordió de goma entre peça i peça com el C-3PO de *La guerra de les galàxies*”– pròpies de l'entomòleg esbojarrat que conviu amb l'escriptor. Després només fan companyia, ajuden els personatges a relacionar-se, a fer-los recordar, a revivre...

Les cuques és una llibre amb moltes cares i moltes maneres de llegir-lo. I amb totes Guillamon aconseguix implicar el lector. Des de la pell de l'entomòleg fascinat pels bitxos, l'autor interpel·la tots els nens, els

que ho són i els que ho han sigut i que en alguna ocasió s'han apropiat a les cuques ni que només fos per empenyar-les. A aquests els ofereix una magnífica guia de bitxos amb unes planes desplegable centrals amb il·lustracions a tot color d'escarabats –“una excavadora que, en el moment més prometededor de l'estiu, s'espalla, bolca i queda a mercè de nens i gats”–, papallones, abelles i abellots, libèl·lules, bernats –“els vailets d'Arbúcies li van canviar el nom, i en lloc de bernat li dèiem merdac: que no hi hagués cap dubte que era una cuca merdosa”–, i d'altres múlti-

“Els vailets d'Arbúcies li van canviar el nom, i en lloc de bernat li dèiem merdac: que no hi hagués cap dubte”

ples bestioles que voletegen pel text. Ara podrem seguir empenyant-les però amb coneixement de causa i de nom.

Amb *Les cuques*, el també crític d'aquest suplement i articulista de *La Vanguardia* segueix la senda més intimista de la seva trajectòria literària que va tenir com a punt àlgid la publicació d'*El barri de la Plata* (2018), una història també amb tints biogràfics que transcorre al Poblenou entorn d'una família bilingüe, el xoc cultural i el drama que els envolta. La construcció de la identitat que dominava en aquesta novel·la on els seus pares –ella, una noia de Gràcia i ell un galtes d'una família castellanoparlant d'un poble de València– n'eren els principals protagonistes, també hi és present a *Les cuques*, on el bestiari funciona com una mena de gaiata des d'on es penja l'escriptor per capbussar-se en la memòria.

El llibre està dividit en tres estius i cada capítol el presideix una cuca. Són tres estius que se succeeixen en el temps –l'única seqüència temporal que manté el llibre– i que van mostrant-nos, com una pel·lícula de fons, la família refent-se del cop, curant-se i preparant el terreny per quan pugui tornar a la muntanya. Un punt mort que l'autor aprofita per reconciliar-se amb el món servint-se dels records. Arbúcies i Llançà en són els principals escenaris. Per allà camina la parella, ara enamorada, ara distanciada, construint una relació de pinzellades que la fa envejable; per allà també apareixen els veïns, els clients de l'hostal que regenta la mare, els es i el fill, amb qui des de ben petit viuen a la muntanya. Les cuques ja no són bestioles, són els personatges que formen part d'aquesta vida a pagès, de la vida al poble que Guillamon també retrata a través de mirades creuades: “El nen de fora que mira els del poble, els del poble que miren els nousinguts...”, explica.

I enmig, el drama, que plana com qui no vol la cosa, sense estridències: “Hem hagut de llogar un pis a Barcelona, per la cadira de rodes, i el tenim a mig muntar. He anat una tarda a l'Ikea. Per no desmuntar les cases on havíem estat feliços, he comprat una taula, quatre cadires i uns llits senzills, per sortir del pas i fer-nos la il·lusió que no trigarem a tornar a casa”. Tot plegat, d'una dimensió humana que fa emocionar. |

Julià Guillamon

Les cuques/Mariposas de invierno y otras historias de la naturaleza

ANAGRAMA/ CÍRCULO DE TIZA. 183 / 220 PÀGINES. 17, 90 / 20 EUROS

L'escriptor i crític Julià Guillamon en el seu vessant d'home fascinat per les cuques; voletejant per la plana, algunes de les bestioles que es reproduïxen en les làmines centrals del llibre

LLIBERT TEIXIDÓ

